

Als kind moest ze van haar vader en moeder jaarlijks mee op bergwandelvakantie. Inmiddels is ze zelf volwassen en zijn haar ouders 65-plussers. Tijd voor een *trip down memory lane*: Gemma Venhuizen (31) keert met haar vader (66) en moeder (70) terug naar de Franse Alpen. In de rugzak: wandelstokken en een leesbril.

De auberge in Fouillouse is er nog. Dezelfde houten luiken voor de ramen, dezelfde verbleekte muurschildering als dertig jaar geleden: een alpenmarmot met daarboven de naam 'Jean Bourillon', in zwierige letters. Achter 'Jean' is met stift 'ne' toegevoegd: de zaak wordt nu bestierd door dochter Jeanne. Maar verder: dezelfde houten banken, dezelfde heerlijke frambozentaartjes. Wanneer ik achter mijn ouders aan het dorp uitloop, beginnen de klokken in de stenen kerktoren te beieren. De begraafplaats ziet er nog altijd klein uit: een handvol bemoste graven tegen een decor van imposante bergen. Alsof er hier sinds de jaren tachtig niemand is overleden.

Ook de tekst boven de ingang van het kerkhof moet destijds al in de stenen poort gebeiteld hebben staan: 'Passanten! Ooit waren wij zoals u bent, en ooit zult u worden zoals wij zijn...'

Als peuter kon ik die Franse memento mori-boodschap uiteraard nog niet lezen - laat staan dat ik hem had begrepen. Maar nu, augustus 2017, voelt de tekst symbolisch. Voor me steken mijn ouders de houten brug net buiten het dorp over: het haar van mijn vader net zo grijs als de ezel in de weide naast hem. Dertig jaar geleden liepen we hier ook. Of eigenlijk: zij

'EEN
PAAR JAAR
GELEDEN
BESEFTE IK
OPEENS
HOEZEER IK
DIE VAKANTIES
VAN VROEGER
MISTE...'

liepen, en ik zat lekker in de draagzak op mijn moeders rug. Ze waren maar een paar jaar ouder dan ik nu ben. In de jaren erna keerden we regelmatig terug naar dit deel van de Franse Alpen: het dal van de Ubaye, grenzend aan de Queyras. *Camping sauvage* - wildkampe- ren - was hier nog beperkt toegestaan. En dus sloegen we onze tent op langs de rivier, tussen de bosaard- beitjes en dennenbomen. Tussendoor maakten we meerdaagse wandeltochten met de tent: over de Alpen, naar Italië. Eenzame opsluiting in de natuur, noemde ik het als kind: wekenlang alleen met mijn ouders. Broertjes of zusjes heb ik niet.

Aangebrande haveremout

De laatste keer dat we naar ons plekje aan de Ubaye gingen, was ik veertien jaar oud. De daaropvolgende veertien jaar vulden zich met stedentrips, fietsvakanties, huttentochten, backpackreizen - soms met vriendinnen, soms met een vriendje, soms alleen. Mijn ouders kochten een oude geitenstal in Spanje en bouwden die om tot vakantieverblijf. De kampeerspullen bleven jarenlang op zolder.

Tot ik een paar jaar geleden opeens besepte hoezeer ik die vakanties van vroeger miste. Ik verlangde terug

TEKST: GEMMA VENHUIZEN FOTOGRAFIE: GERHARD VENHUIZEN

'OO

'OO

‘OO

‘OO

‘OO

naar de potjes Yahtzee in de tent, naar het afwassen in de rivier, ja, zelfs naar het gesnurk van mijn ouders door het tentdoek heen. Maar vooral ook naar de liedjes die we zongen tijdens het wandelen, naar de smaak van aangebrande havermout, naar onze pauzes op winderige bergtoppen (waarbij we plastic tubes pindakaas leegknepen boven verkruid brood). Met niemand had ik zo'n sterke wandelband als met mijn ouders.

En dus pakten we de draad weer op. Oefentochtjes in de Spaanse bergen, en een weekje Noorwegen met mijn vader, wandelend tussen de herfstkleuren van Rondane. Begin dit jaar deed ik een voorstel: deze zomer zouden we terugkeren naar de Ubaye.

Ik had me verheugd op enthousiast instemmend geknik, maar niets was minder waar. 'Drie weken op van die dunne zelfopblaasbare matjes is wel wat lang...', begon mijn moeder. Mijn vader wreef instemmend over zijn onderrug. 'Eerst maar eens kijken of het tentdoek nog wel waterdicht is, na al die jaren.'

Opeens bleken de rollen omgekeerd: mijn ouders leken twee koppige pubers, en net als vroeger was het twee tegen één. Maar inmiddels beschikte ik over betere onderhandelings technieken, en niet veel later stonden we gedrieën op zolder. Het tentdoek was nog in orde.

**'MET NIEMAND
HAD IK ZO'N
STERKE
WANDEL BAND
ALS MET MIJN
OUDERS'**

Grijzer en kaler

Een paar meter voor ons uit schiet een alpenmarmot weg. De lucht boven Fouillouse is dreigend donker. 'Volgens mij was het hier links...', zegt mijn vader. Hij zoekt in zijn tas naar een leesbril. Ik neem de kaart van hem over: nog vijf kilometer te gaan. De heuvel die we over moeten, is kaler dan in mijn herinnering: her en der staan zwartgeblakerde boomstronken als stille getuigen van een bosbrand.

'Horen jullie de marmotten fluiten?' vraag ik, maar mijn ouders schudden hun hoofd. En opeens besef ik: niet alleen de heuvel is veranderd, maar mijn vader en moeder ook. Gek dat me dat niet eerder is opgevallen? Wellicht. Maar zo gaat dat met dierbaren: ze staan zo dicht bij je dat je de geleidelijke veranderingen niet ziet. Pas nu we met z'n drieën in dit landschap zijn dat tegelijkertijd vertrouwd en vreemd voelt, vallen de verschillen op. Natuurlijk, zelf ben ik ook veranderd. De laatste keer dat we hier liepen, waren mijn benen nog flink korter dan die van mijn moeder. Toen gaf ze mij een hand op de steile stukken; nu is het andersom. Mijn wandeltempo ligt beduidend hoger, en dat is voor ons allebei wennen. 'Als we niet opschieten, barst de bui zo los...', begin ik. 'Harder dan dit kan ik niet,' antwoordt mama. 'Ik loop mijn benen al uit mijn lijf om jullie bij te houden.'

OLGA (MIJN MOEDER):

'Mijn ouders hadden een caravan. In die tijd, de jaren vijftig, waren er nauwelijks campings. We kampeerden meestal in de vrije natuur. Eerst werd zwerfvuil opgeruimd (... toen al!). Mijn broers en ik sliepen in tentjes. Slaapzakken maakten we van in de lengte gevouwen dekens, met een 'dekenspeld'. Vanuit de kampeerplek maakten we dagtochten.

Toen ik Gerhard leerde kennen wandelde en kampeerde ik nauwelijks meer. In mijn 2CV gingen we naar Scandinavië. Voor hem was de zoektocht per auto naar mooie 'wildkampeerplekjes' nieuw. Van hem leerde ik weer wandelen. We maakten meerdaagse tochten met rugzak en tent. Dat beviel ons zo goed dat we het bleven doen, óók nadat Gemma was geboren. Veel mensen zeggen: 'Als de kinderen het naar hun zin hebben, dan hebben wij het ook' ... en wij draaiden het om.

We kenden een mooie plek in de Franse Alpen, tegen de Italiaanse grens. Daar kampeerden we al toen Gemma tien maanden oud was. Het jaar daarna maakten we een meerdaagse trektocht langs berghutten in Noorwegen. De één met dochter en luiers op de rug, de ander met kleding en proviand. De 'Track' was gemarkeerd met rode verf op de rotsen en na een paar dagen riep ze telkens blij: 'letter T' als ze de markering zag. De jaren daarna liep ze zelf met een rugzakje, met slaapzak, knuffel en mini-cadeautjes (elke avond één). We maakten samen een poppenhuis met steentjes en bakten brood aan een stok. We pasten ons tempo aan. Het was wennen hoe de rollen langzamerhand zijn omgedraaid. Ik ben nu 70 en haak soms af. In Spanje lopen we nog dagtochten. Gemma loopt nog wel eens een zwaardere tocht met Gerhard. Ik pluk dan bosaardbeitjes en ga weer lezen of tekenen, en heb weer meer tijd voor mezelf.'

Ik kijk naar de wandelstok die ze vasthoudt, en word plotseling melancholisch. Opeens voelt bergwandelen als één grote metafoor voor ouderdom. Het landschap dat almaar grijzer en kaler wordt, de rotsen die door de tand des tijds zijn afgesleten... Met het klimmen der jaren gaat het klimmen trager. 'Hierna gaat het alleen nog maar bergafwaarts!' roept mijn vader bemoedigend over zijn schouder. Boven onze hoofden barst de bui los. Mijn moeder haalt de poncho's tevoorschijn uit haar rugzak.

Beschaamd denk ik aan de inhoud van mijn eigen tas: een rol wc-papier, een reep chocolade en een flesje water. Van tevoren had ik nobele voornemens: ik zou mijn oude ouders ontzien door zelf de zwaarste tas te dragen. Maar eenmaal op vakantie gedraag ik me als een groot kind: lui lezen bij de tent terwijl mijn vader de afwas doet, en de logistiek grotendeels aan mijn ouders overlaten.

Ik bood mijn moeder wel mijn eigen slaapmatje aan - een stuk dikker dan het hare - maar ze weigerde sportief. Ook mijn dikke donzen slaapzak wilde ze niet lenen: dan zou ik maar kou lijden. Wie ben ik dan om nu te mokken, omdat ze last heeft van haar heup?

Ik denk terug aan de keer dat we deze route liepen en ik een grote blaas onder mijn linkervoet had. Een jaar

GERHARD (MIJN VADER):

Mijn eerste echte wandelvakantie beleefde ik in 1969, direct na mijn eindexamen. Met drie vrienden lifte ik naar Noorwegen en trok daar de bergen in, geïnspireerd door 'Nooit meer slapen'. Tot dan toe had ik nog nooit een berg in werkelijkheid gezien, maar ik was meteen verkocht en er zouden nog maar weinig vakanties volgen zonder tenminste één bergwandeling.

Nadat ik Olga had leren kennen, kwam het accent in de vakanties nóg meer op bergwandelen en op vrij kamperen te liggen. Allengs werd de uitrusting beter en we maakten meerdaagse trektochten in Frankrijk en Scandinavië, met de tent en met proviand voor soms wel een week. Soms lukte het om het karige rantsoen aan te vullen met versgevangen forel.

Na de geboorte van Gemma veranderden onze vakanties natuurlijk. Er werd wat minder gevestigd en meer gespeeld, af en toe permitteerden we ons de luxe van een hut of een berghotel en een heel enkele keer gingen we zelfs naar een museum! Maar het vrij kamperen en bergwandelen bleven, en groeiden mee met Gemma. Ze begon op de rug, droeg al heel snel haar eigen knuffel en daarna werden de rugzakjes steeds zwaarder, tot ze er na verloop van jaren met een grote rugzak in haar eentje opuit trok.

Olga en ik kochten in 2000 een oude herdershut in Spanje, met uitzicht op de bergen. We maken daar mooie wandelingen en ontdekken nog steeds nieuwe routes. Nu we, zoals de Spanjaarden zeggen, in onze 'derde leeftijd' zijn, passen we ons tempo en onze ambities aan onze mogelijkheden aan. De meeste topjes in de buurt hebben we al gehad en iets lager is het ook mooi.

Natuurlijk zijn we er in de afgelopen jaren ook nog met z'n drieën opuit getrokken, naar IJsland, Lapland en Nieuw-Zeeland, maar van kamperen was het de laatste tijd niet meer gekomen. Tot ik eind september 2016 met Gemma naar Rondane vertrok om de herfstkleuren in de Noorse bergen te bewonderen. De kleuren waren prachtig, maar de moeite waarmee ik na een koude nacht in de tent al mijn gewrichten weer in beweging moest krijgen, heeft minstens evenveel indruk op me gemaakt. Toch hebben we het deze zomer aangedurfd om weer eens met z'n drieën in de Franse Alpen te gaan kamperen. Het comfort van onze oude slaapmatjes liet sterk te wensen over, maar na een paar dagen voelde ik wel weer het echte vrijkampeergevoel terugkomen. Het je thuis voelen op een plek in de natuur, aan de steeds veranderende rivier en tussen de indrukwekkende bergen.

En al heb ik steeds vaker het gevoel dat Gemma me een beetje ontziet als we samen lopen, toch genoot ik er stiekem van om te merken dat ik nog steeds een snellere afdaler ben!

Laatst zag ik weer een videoband van 25 geleden. Gemma was zes jaar

of zes moet ik geweest zijn, en mijn ouders konden me alleen paaien door een ijsje in het vooruitzicht te stellen. Engelengeduld moeten ze hebben gehad: om de paar honderd meter bleef ik stokstijf staan en verkondigde ik dat ik nooit meer wilde wandelen. Daarmee vergeleken gedraagt mijn moeder zich een stuk bewonderenswaardiger: ondanks haar pijnlijke lies en het gemopper van mijn vader en mij ('Het gaat wel trager dan vroeger...') wil ze per se de tocht volbrengen. 'Mischien is dit wel de laatste keer dat ik hier loop', zegt ze. 'Dus wil ik er optimaal van genieten.'

En daarmee verwoordt ze precies mijn angst: wat als dit daadwerkelijk de laatste keer is dat we hier samen lopen? Het is niet het tempo dat me somber stemt, maar het besef dat dingen veranderen. Accepteren dat de ouderdom met gebreken komt, is voor ons alle drie confronterend. Als kind wist ik niet beter dan dat mijn ouders en ik jaar in, jaar uit samen op tocht gingen. Pas nu die vanzelfsprekendheid verdwijnt, ervaar ik ten volle hoe dierbaar onze gezamenlijke vakanties mij zijn. Ik geef mijn ouders allebei een hand en gedrieën lopen we de helling af.

Plotseling kan onze wandeling me niet lang genoeg meer duren.

'OO

